

TEATR MIEJSKI W LUBLINIE

pod Dyr. M. CHMIELARCZYKA

Teatr konwencjonowany przez ZZASP

PROGRAM

ZOFIA MODRZEWSKA

Nr. 5. SEZON 1948/49. Cena 40 zł.

Rzecz się dzieje na południu U.S.A., w t. zw. Cotton belt — strefie bawełny. Z wielkimi plantacjami tego surowca związany był tutaj specyficzny ustrój społeczny, który się utrzymał aż do r. 1865. Posiadanie niezmierzonych obszarów gruntów uprawnych wytworzyło tu, tak jak gdzie indziej, klasę ziemiańską o aspiracjach arystokratycznych, lubującą się w zbytku i prowadzącą życie tradycyjnie próżniacze. Na tych mniej lub więcej wytwornych dżentelmenów pracowało przeszło cztery miliony murzynów, sprowadzonych podstępem i przemocą z wiosek afrykańskich. Niewolnik murzyn, który musiał zadowolić się garścią ryżu dziennie, stanowił niezastąpioną siłę roboczą, gwarantującą plantatorowi sute zyski. Toteż nic dziwnego, że wszelkie wysiłki abolicjonistów, działaczy dążących do zniesienia niewolnictwa, spełzały na niczym. Najszlachetniejsze wypowiedzi pisarzy (słynna „Chata wuja Toma" Beecher-Stowe), propaganda dziennikarska (wychodzące w Bostonie od r. 1830 pismo „The Liberator"), protesty przedstawicieli American Antislavery Society na gruncie parlamentarnym, wszystko to rozbijało się o nieprzejednany egoizm obszarników. Aż wreszcie, gdy w r. 1860 wybrano na prezydenta U. S. A. zdecydowanego przeciwnika niewolnictwa Abrahama Lincolna, jedenaście południowych stanów, odrywając się od Unii, spowodowało czteroletnią wojnę, która skończyła się zwycięstwem stanów północnych i co zatem — zniesieniem niewolnictwa. Bo stany północne nie były zainteresowane w jego utrzymaniu: ze względu na bardziej odpowiedni klimat importowano murzynów afrykańskich wyłącznie na południe, na północ zaś przenikają oni dopiero po uzyskaniu swobody ruchu.

Od tego momentu zaczyna się nowy okres społeczno-ekonomiczny w historii Georgii, Alabamy, Mississipi i reszty 11 stanów wchodzących w skład poskromionej konfederacji secesyjnej.*) Synowie obszarników-arystokratów zmarnotrawili odziedziczoną fortunę, nie umiejąc przystosować się do nowych warunków. Plantacje przechodzą w ręce ruchliwych, zachłannych dusigroszy. A cóż murzyni? Oczywiście wymawiali ze czcią imię Abrahama Lincolna, który wybawił ich z ciężkiej, upokarzającej niewoli, ale ich byt materialny wcale się nie polepszył. Murzyn jest nadal wyzyskiwany zarówno przez plantatora, jak i przez sklepikarza, sprzedającego mu robaczywą słoninę. Nienasytne plemię takich Hubbardów, tworzących „lisie gniazda", mnoży się na tym żyznym gruncie. Ich to obrotne umysły wynajdą wkrótce nowy sposób eksploatacji czarnych i białych robotników. Zbliżają się czasy prezydentury imperialisty Mac Kinleya i Teodora Roosevelta (1901—1909), noszącego się z zamiarem przeprowadzenia wielkich reform gospodarczych. Południe U.S.A., wyrwane z beztroskiej drzemki przez wojnę domową i wynikającą z niej konieczność odbudowy, zaczyna zdradzać inicjatywę ekonomiczną. Hubbardowie, którzy skupując bawełnę wysyłali ją dawniej gdzieś hen w świat, przychodzą teraz do wniosku, że lepiej będzie się im kalkulowało obrabianie jej na miejscu, w przędzalniach Atlanty, Nashville i in. Trzeba przybliżyć fabrykę do surowca a uzyska się z bawełny dochód podwójny.

Rzecz jasna, iż dążąc do realizacji praktycznej myśli uprzemysłowienia swego miasteczka Hubbardowie nie mają na względzie podniesienia stopy życiowej ogółu ludności. Idzie im jedynie o wypchanie własnych kieszeni dolarami, które pozwolą tym nowym snobom na zaspokojenie różnych kosztownych zachcianek. Sztuka Lilian Hellman ukazuje typowych dorobkiewiczów amerykańskich z południowych stanów w momencie przełomowym, kiedy stawiali pierwsze kroki na drodze do kapitalistycznej gospodarki przemysłowej. Widzimy, jak wchodzą w kontakt z milionerem z Chicago, niejakim panem Marshall, który ma swój plan... Marshalla i służy początkującym południowym businessmenom dodatkowym kapitałem oraz doświadczeniem dawno uprzemysłowionej północy. Powstaną więc przędzalnie, gdzie będzie wykorzystana tania siła robocza — zbiedzeni czarni i biali pariasi. „Ale to dopiero początek— mówi Beniamin Hubbard — Otwiera się przed nami nowe stulecie. Świat jest dla Hubbardów. Dla takich jak my. Tylko wyciągnąć ręce a będzie nasz. Ameryka pełna jest przedsiębiorczych Hubbardów, którzy chcą zarabiać dużo pieniędzy. W dwudziestym wieku Hubbardowie zdobędą Stany Zjednoczone!"

Istotnie dziś postulaty Hubbardów, pragnących kupić za dolary cały świat, są oficjalnym programem plutokracji wywierającej przemożny wpływ na politykę wewnętrzną i zagraniczną U.S.A.

Pośród sztuk amerykańskich piętnujących brudne machinacje rodzimych potentatów przemysłowych „Lisie gniazdo" może zająć jedno z pierwszych miejsc dzięki bezkompromisowemu podejściu do problemu i umiejętnemu jego uplastycznieniu. Widząc brutalne zatargi rodzinne Hubbardów, nie przebierających w środkach, gdy chodzi o pieniądz, łatwo sobie wyobrażamy, do jakiego postępowania zdolni są ci osobnicy w stosunku do ludzi przez nich zatrudnianych, skoro nawet głos krwi nie powstrzyma Hubbarda od zbrodni.

W dusznej, ponurej atmosferze pokazanego nam domu, na tle tego „lisiego gniazda", wybitnie korzystnie wygląda para uczciwych, dobrodusznych murzynów. Pewne współczucie wywołuje żona jednego z Hubbardów Birdie — „ptaszyna". Ale zdajemy sobie zarazem sprawę z tego, że mamy przed sobą jednostkę społecznie bezwartościową, którą trawi tęsknota po bezpowrotnie minionych ziemiańskich czasach. Nie łudźmy się też co do zasad moralnych Horacego Giddensa. Bankier z zawodu, nieraz przecie dawał zarobić tym samym Hubbardom, nie zastanawiając się zbytnio nad źródłem dochodu z punktu widzenia etycznego? Cóż że teraz nie skrzywdzi nikogo, skoro godziny jego są policzone?

Ale jest w sztuce ktoś całkowicie zasługujący na sympatię i szacunek widza: subtelna siedemnastoletnia dziewczyna Aleksandra Giddens. W duszy jej rodzi się bunt przeciwko zbrodniom popełnianym na społeczeństwie przez „lisie gniazda". Woła ona w końcowej scenie:

„Wiem, że istnieją ludzie, którzy są jak szarańcza — chcą połknąć ziemię ze wszystkim co na niej rośnie — i są inni, którzy stoją obok i patrzą. Nie zgadzam się stać i patrzeć. Będę walczyła, aż znajdę na świecie miejsce, gdzie nikt nie poprzestaje na patrzeniu, gdzie walczy się z takimi jak wy!"

Maria Bechczyc-Rudnicka

*) Od słowa *secession* — oddzielenie się

Co idzie w innych teatrach?

W Warszawie: Teatr Polski—„Zakon krzyżowy" L. H. Morstina i „Pan Jowialski" A. Fredry, Teatr Kameralny — „Wyspa pokoju" E. Pietrowa, Klasyczny — „Kobieta we mgle" M. Rusinka, Mały — „Archipelag Lenoir" A. Salacrou, Powszechny—„Zieleni się zboże" E. Williamsa Tennesse, Placówka—„Pies ogrodnika" Lope de Vega, Nowy—„Tu mówi Tajmyr" Isajewa i Galicza, Rozmaitości—„Zabusia" G. Zapolskiej i „Zemsta" A. Fredry, Ludowy—„Skalmierzanki" Kamińskiego.

W Krakowie: Teatr Miejski im. J. Słowackiego—„Sen nocy letniej" W. Szekspira i „Trzy siostry" A. Czechowa, Miejski Stary Teatr — „Lekkomyślna siostra" W. Perzyńskiego, Teatr Młodego Widza RTPD — „Pan Geldhab" A. Fredry, Teatr Muzyczny T. P. Ż. — operetka „Rose Marie".

W Łodzi: Teatr Wojska Polskiego—kom. H. Kleista „Rozbity dzban", Państwowy Teatr Powszechny—„Klub kawalerów" M. Bałuckiego, Teatr Kameralny Domu Żołnierza — „Wyspa pokoju" E. Pietrowa, Teatr „Melodram"—„Synowie" A. Millera, Teatr „Osa" — „Porwanie Sabinek", Teatr „Lutnia"—operetka „Baron cygański".

W Poznaniu: Teatr Polski — „Przemysław II" R. Brandstaettera, Nowy — Król Ryszard III" Szekspira, Komedia Muzyczna — „Ósma żona Sinobrodego" Savoira, Kameralny — „Gra serc" S. Kiedrzyńskiego.

W Gdyni: Teatr „Wybrzeże" — „Kobieta we mgle" Rusinka.

W Gdańsku: Teatr Wielki — „Pan Jowialski" Fredry.

W Sopocie: Teatr Kameralny — „Szklanka wody" E. Scribe'a.

W Bydgoszczy: Teatr Miejski—„Przyjaciele" A. Uspienskiego.

W marcu Teatr Miejski w Lublinie będzie obchodził 35-lecie pracy artystycznej Dyrektora M. Chmielarczyka. Jubilat wystąpi w roli Harpagona w „Skąpcu" Moliera.

NAJNOWSZE FASONY

KAPELUSZY DAMSKICH

poleca firma

CELINA PIETRZAKOWA

LUBLIN, Krakowskie Przedmieście 28 w podwórzu.

FIRMA **PIOTR OLIKOWSKI** FIRMA

LUBLIN, Zamojska 27. Dawniej Krak.-Przedm 68

poleca:

z własnej pracowni wyroby skórzane:

torebki, teki, portfele, walizy i t. p.

ZEGARMISTRZ

SŁAWOMIR IGNASZEWSKI

LUBLIN, Krak.-Przedm. 28 w podwórzu

Wykonuje wszelkie reperacje w zakresie zegarmistrzostwa.

KAPELUSZE ARTYSTEK

z firmy

NINA OLSZEWSKA

LUBLIN, Kołłątaja Nr 5 m. 4.

FIRMA **„OBUWIE"** FIRMA

LUBLIN, ulica Ś-to Duska 12.

obuwie damskie, męskie, drewniaczki, kapce damskie i dziecinne.

DUŻY WYBÓR. CENY NISKIE.

KOSMETYKA dla WSZYSTKICH!

INSTYTUT KOSMETYCZNY „ALIX" R. WÓJCIKOWEJ

Peowiaków 5/4 I p.

wykonuje zabiegi odmładzające, usuwa defekty skóry, udziela bezpłatnych porad we wszystkich sprawach kosmetyki leczniczej i upiększającej.

Przyjęcia od 10 do 13 i od 15 do 17. We środy i święta Instytut nieczynny. W poniedziałki przyjęcia dla panów. We wtorki zabiegi popularne dla świata pracy z 50 proc zniżką.

JERZY TOROŃCZYK

FABRYKA MYDŁA i ŚWIEC

NASTĘPCY WACŁAWA KUCHARSKIEGO

ADOLF KUCHARSKI i S-ka

LUBLIN, 1-go Maja 4-a. Telefon 12-13.

Poleca swoje powszechnie znane wyroby.

Atelier Fotograficzne
i
Laboratorium Prac Amatorskich

CYPRIAN

LUBLIN,
Krakowskie-Przedm. 52
obok poczty. Tel. 19-19.

FUTRA
i
OKRYCIA

poleca

W. JUSZKIEWICZ
LUBLIN, ulica Nowa 11. Tel. 12-08
PRACOWNIA WŁASNA.

Pracownia Kapeluszy Damskich
„JANINA"
wł JANINA RYBIŃSKA
LUBLIN — Święto-Duska 4.
Fasony od skromnych do wykwintnych.
Berety, czapeczki we wszystkich kolorach.
Kwiaty Karnawałowe.

POPULARNA KSIĘGOWOŚĆ PRZEBITKOWA
„Definitiv"

WYŁĄCZNA SPRZEDAŻ w WOJ. LUBELSKIM
SKŁAD PAPIERU i MAT. PIŚMIENNYCH
K. CHOJNACKI i S-ka LUBLIN, Narutowicza 31. Tel. 39-88.

LILIAN HELLMAN

LISIE GNIAZDO

sztuka w 3 aktach — przekład J. PORASKIEJ-ROMANOWEJ

OSOBY:

Regina Giddens	ELEONORA OSSOWSKA
Horacy Giddens	STEFAN MICHUŁOWICZ
Aleksandra, ich córka	HALINA ZIÓŁKOWSKA
Beniamin Hubbard	JERZY ŚLIWA
Oskar Hubbard	MAKSYMILIAN CHMIELARCZYK
Birdie Hubbard, żona Oskara	KARYNA WAŚKIEWICZ
Leo Hubbard, ich syn	WIESŁAW MICHNIKOWSKI
Mr Marshall, milioner z Chicago	LECHOSŁAW LITWIŃSKI
Addie, stara murzynka	HALINA BUYNO
Kal, murzyn	STANISŁAW MALESZEWSKI

Oprawa sceniczna: JERZY TOROŃCZYK

Reżyseria: ZOFIA MODRZEWSKA

Kierownik brygady technicznej: EDWARD KLIMEK

Kierownik literacki: MARIA BECHCZYC-RUDNICKA

Iść z postępem — to znaczy — stosować
KSIĘGOWOŚĆ PRZEBITKOWĄ
„Perfecta"
Centrala: Poznań - ul. 27 Grudnia 16
Wyłączna sprzedaż na m. Lublin w f-mie T. GOTZ, Krak.-Przedm. 12, tel. 14-70

Bieliznę damską i męską
oraz wszelką galanterię
poleca
FIRMA L. RENK FIRMA
LUBLIN, ul. Staszica Nr. 1.

AUTO STOP
Akcesoria i części zamienne
LUBLIN, ulica Nowa 3,
tel. 32-46
Stefan Burzyński
i S-ka

OPRAWA OBRAZÓW
i
PRACOWNIA SZKLARSKA
Władysław Matyjaszewski
LUBLIN, ULICA LUBARTOWSKA Nr. 14.
TELEFON 10-14.

p. 18. II. 1949

STEMPLE KAUCZUKOWE WYKONUJE

W. PELIŃSKI

LUBLIN, ulica Grodzka Nr 7 (za Krakowską Bramą)

oraz przyjmuje zamówienia na stemple metalowe.

Ceny umiarkowane. Wykonanie solidne.

TOWARY TEKSTYLNE

ST. WIDELSKI i S-ka

LUBLIN, ul. Hipoteczna 5. Tel 15-88

poleca: doskonałe wyroby prywatnego przemysłu włókienniczego w Bielsku.

Pracownia Torebek Damskich

poleca najnowsze fasony

FEDOROWICZ EDWARD

Lublin, ul. Lubartowska № 24.

„ARABIA"

PALARNIA KAWY

PROBIERNIA

SPRZEDAŻ

Poleca stale Świeżo Paloną Kawę

LUBLIN, Peowiaków 1 — gmach Teatru Miejskiego

NOWOCZESNY GABINET KOSMETYCZNY

SŁAWY WIĘSYKOWEJ

ul. Staszica 12 m. 4. Telefon 33-21.

wykonuje wszelkie zabiegi wchodzące w zakres racjonalnej kosmetyki.

Przyjęcia codziennie od godziny 10-13 i od 15-17.

KARYNA WAŚKIEWICZ

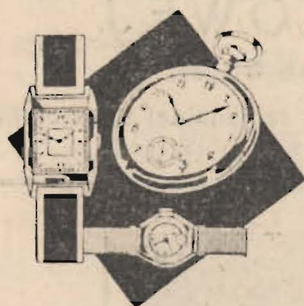
FIRMA „LUCYNA" FIRMA

poleca

KAPELUSZE DAMSKIE, ŚLUBNE i ŻAŁOBNE.

Duży wybór. Najnowsze modele. Ceny niskie.

LUBLIN, LUBARTOWSKA 1. TEL. 11-51.

ZEGARMISTRZ

KAZIMIERZ

JURKOWSKI

LUBLIN 1 Maja 4b

przyjmuje wszelkie naprawy

MASZYNY BIUROWE

przeróbki — naprawy

GWIAZDECKI FELIKS

LUBLIN, Olejna 7, tel. 28-02

(pierwsza przecznica ul. Nowej)

FABRYKA CUKRÓW

H. Z. BOJARSKI

Lublin, ul. Orla 12, Tel. 28-72

Sklep Fabryczny ulica Św. Duska 8, Tel. 34-31

POLECA

DROPSY, LANDRYNY, KARMELKI w różnych gatunkach

NAJNOWSZE MODELE GARDEROBY

Damskiej i Męskiej

wykonuje fachowo, szybko i solidnie

ZAKŁAD KRAWIECKI

J. PIECZYKOLAN i W. GAJEWSKI

Lublin, ul. Okopowa 4.

EDWARD KLIMEK

Zakład Krawiecki A. ANANICZ

Lublin, ul. Zamojska 21.

Płaszcze męskie. Kostiumy oraz okrycia damskie.

Wapno, maty trzcinowe, papa biała, deski, materiały budowlane, węgiel, koks, drzewo opałowe.

poleca

LUBELSKI DOM HANDLOWY

T. GOLEMAN

Sp. z o. o.

Lublin, ul. Zamojska 30, tel. 25-29

SKLEP ZAKŁADÓW

Rzemieślniczo-Wychowawczych

pod wezwaniem św. Józefa

LUBLIN, Krakowskie-Przedmieście 44 (róg Kościuszki)

poleca

DUŻY WYBÓR OBUWIA

i materiałów włókienniczych w najlepszych gatunkach

CENY UMIARKOWANE

AUTO TECHNIKA

Sprzedaż części samochodowych

LUBLIN, ulica Zamojska 53

Irena Burzyńska

Druk. „[illegible]" — Lublin A-24706